

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА

А. Л. Шуляр, к. с.-г. н.

Житомирський національний агроекологічний університет

У сільському господарстві України органічне виробництво вже довгий час є однією з ТОП-тем [2]. У країнах ЄС виробництво органічних курячих яєць починає займати все більшу частку ринку. Так, у Швейцарії органічні яйця займають близько 20 % ринку, а у Німеччині, Франції, та Австрії – понад 10 %. Варто зазначити, що органічне м'ясо займає невеликі частки ринку через велику націнку виробників [4, 6].

Європейські країни вже давно і успішно займаються органічним птахівництвом. В Україні ж для того, щоб ринок «органік» перейшов зі стану «зародження» до «активного розвитку», слід від загальних правил переходити до конкретних кроків. В нашій державі є маленькі локальні виробники, які не завжди сертифіковані, однак де-факто працюють за органічними стандартами. Саме вони можуть стати основою формування «органік-ринку», і саме їхній досвід може допомогти розвинути напрям [2, 3, 4].

Органічну курятину та яйця цінують за наявність вітамінів А та Е, а також за менший вміст холестерину та жиру, в порівнянні зі звичайною курятиною та яйцями [4, 7].

Птахоферма в уяві споживача часто виглядає, як велике приміщення із численними клітками. І подібна картина вважається досить звичною. Проте нормального в такому підході мало: світло тут штучне, та і те зводиться до мінімуму, а птицю відгодовують за рахунок стимуляторів росту і практично повного обмеження її у русі. Імунітет при цьому низький, ризик інфекцій високий, а максимальна вага досягається за найкоротший термін – у середньому за шість тижнів, замість потрібних чотирьох місяців [3].

Для того, щоб продукція птахівництва вважалася органічною, вона повинна відповідати наступним вимогам:

- корми повинні бути виключно сертифікованими і органічними;
- курчата мають походити з органічного господарства;
- птиця повинна мати багато простору для пересування;
- курники завжди повинні бути чистими та доглянутими;
- ні в якому разі не можна використовувати антибіотики, стимулятори росту та гормони [1, 4, 6].

У таблиці 1 наведено порівняльні ключові особливості ведення органічного та неорганічного птахівництва [2].

Таблиця 1

Особливості ведення органічного та неорганічного птахівництва[2]

Ресурс	Органічне господарство	Неорганічне господарство
Інкубатори та прилади безперебійного живлення до них	Обов'язково	Відсутні (лише у випадку придбання яєць для інкубації)
Приміщення для квочок	Обов'язково	Відсутнє
Опалювальне приміщення для молодняку	Обов'язково	Необов'язково
Випас для молодняку з навісами та огорожею	Обов'язково	Необов'язково, можна обмежитися вигулом
Приміщення для утримання хворої птиці	Обов'язково	У випадку профілактичного застосування антибіотиків до всього стада така необхідність відсутня
Приміщення для маточного поголів'я	Обов'язково	Відсутнє
Приміщення для товарного поголів'я	Обов'язково	Обов'язково
Випас дорослого поголів'я	Обов'язково	Необов'язково
Місце для зберігання гною і посліду	Обов'язково	Обов'язково

Продовження табл. 1

Рілля для вирощування зернових та овочів за стандартами органічного виробництва	Обов'язково	Необов'язково
Техніка для обробітку полів	Обов'язково	Потрібна, якщо є власні поля
Город чи теплиця для вирощування зелених кормів	Обов'язково. Бажано, щоб така площа була розміщена якомога ближче до господарства	Не потрібні
Система зрошення полів та випасу	Потрібна (особливо на півдні країни)	Не потрібна, якщо відсутні поля
Склад для зерна	Обов'язково	Обов'язково (якщо вирощують зернові)
Склад для овочів	Обов'язково	Не потрібен
Склад для сіна та соломи для підстилки	Потрібен	Потрібен
Обладнання для підготовки соковитих кормів	Обов'язково	Відсутнє
Обладнання для підготовки сухих кормів	Обов'язково	Потрібне (якщо господарство вирощує зернові)
Автоматична годівля сухими кормами	Необов'язково	Обов'язково
Автоматичні поїлки	Потрібні	Потрібні
Приміщення та обладнання для нарізання	Обов'язково	Обов'язково
Холодильні камери	Обов'язково	Обов'язково

Зважаючи на високий попит з боку споживачів та мінімальну пропозицію з боку органічних виробників, в Україні зростають випадки фальсифікації органічних яєць та курятини від недобросовісних виробників, які видають свій товар за «псевдоорганік». Щоб унеможливити себе від підробки, необхідно шукати на етикетці, поряд з назвою «органічний продукт», логотип «євро-листок» (поширений знак маркування органічного виробництва у ЄС та багатьох інших країнах Європи), а також інформацію про орган

органічної сертифікації (його назву та міжнародний код ідентифікації). Крім того, споживач має право вимагати у продавця копію сертифіката, виданого органом сертифікації [3, 5].

Органічне птахівництво приносить користь не лише для здоров'я людини, але й природного середовища. Птиця на вільному вигулі полне на комах, жуків та інших шкідників, а також поїдає бур'яни, їх насіння та траву, тим самим здійснюючи природний контроль за розповсюдженням шкідників культурних рослин, а також одночасно удобрюючи ґрунт своїм послідом. Тобто органічне сільське господарство таким чином підтримує тісний зв'язок тварин із землею, а людини з природою, невід'ємною частиною якої є всі ми [1, 5].

Якщо ви вирішили розвивати напрям органічного виробництва, бажаючи лише заробити, то краще цю справу взагалі не починати. Органічне виробництво, зокрема, і птахівництво – це стиль життя, який вимагає ідей, власних переконань щодо високої якості харчових продуктів, бажання трудитися, здобувати нові знання, і наполегливості, щоб не залишити справу за перших невдач [1].

Література

1. 3 яйця : історія першої в Україні органічної яєчної ферми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agravery.com/uk/posts/show/z-ajca-istoria-persoiv-ukraini-organichnoi-aecnoi-fermi>.

2. Кузьо Наталія. F.A.Q. про «крилату» органіку [Електронний ресурс] / Наталія Кузьо // Агробізнес сьогодні : електрон. журн. – 2015. – № 24 (319). – Режим доступу : <http://www.agro-business.com.ua/suchasne-tvarynyctvo/4794-faq-pro-lkrylatur-organiku.html>.

3. Органічна курка – новий рівень птахівництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://goodwine.ua/uk/wine-info-names_brands/5389-organichna-kurka-novuiviven-ptahivnyctva.

4. Органічне птахівництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rankurchak.ua/news/organchne_ptahivnitstvo.

5. Органічне птахівництво : умови вирощування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://organic.ua/uk/component/content/article/19-goodtoknow/3790-organichne-ptahivnyctvo-umovyvyroshhuvannja>.

6. Органічні стандарти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.agrotimes.net/journals/article/organichni-standarti>.

7. Специфічні правила утримання, профілактики, лікування птиці в органічному господарстві [Електронний ресурс]. – Режим

доступу : [http : // organic. org. ua / 3134-specifichni-pravila-utrimannya-profilaktiki-likuvannya-ptici-v-organichnomu-gospodarstvi /](http://organic.org.ua/3134-specifichni-pravila-utrimannya-profilaktiki-likuvannya-ptici-v-organichnomu-gospodarstvi/).